

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE SANITAT, SERVEIS SOCIALS I IGUALTAT

10477 *Reial decret 1192/2012, de 3 d'agost, pel qual es regula la condició d'assegurat i de beneficiari a efectes de l'assistència sanitària a Espanya, a càrrec de fons públics, a través del Sistema Nacional de Salut.*

Tots els espanyols, i també els ciutadans estrangers que tinguin establerta la seva residència en el territori nacional, són titulars del dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària de conformitat amb el que disposa l'article 1.2 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i queda establert així el caràcter d'universalitat del dret a l'atenció sanitària a Espanya.

La Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, així com la Llei 33/2011, de 4 d'octubre, general de salut pública, a través de la seva disposició addicional sisena, van complementar la Llei 14/1986, de 25 d'abril, preveient la progressiva extensió del dret d'accés a l'assistència sanitària pública a tots els espanyols residents en territori nacional als quals no els pogués ser reconegut en aplicació d'altres normes de l'ordenament jurídic.

La Llei 16/2003, de 28 de maig, esmentada, va establir entre els principis informadors continguts en el seu article 2 el del finançament públic del Sistema Nacional de Salut d'acord amb el vigent sistema de finançament autonòmic plasmat, en els seus termes fonamentals, a la Llei 22/2009, de 18 de desembre, per la qual es regula el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia i es modifiquen determinades normes tributàries.

Així doncs, els dos principis, el d'universalitat i el de finançament públic, configuren el nostre Sistema Nacional de Salut.

La validesa del nostre model es tradueix en un alt nivell de protecció de la salut individual i col·lectiva, avalat per diferents indicadors d'impacte en la millora de la salut, en l'esperança de vida i en la satisfacció de la ciutadania. Per això, és necessari no només mantenir el model sinó també reforçar-ne la sostenibilitat de manera que sigui possible salvaguardar aquest nivell de protecció davant de les diferents amenaces que el puguin crebantar.

La regulació establerta per la normativa europea en relació amb el sistema de reconeixement mutu dels drets a les prestacions sanitàries i socials entre estats membres, que utilitza el concepte d'assegurament com a mecanisme de reconeixement d'aquests drets a l'efecte de garantir l'accés a les prestacions als països de la Unió Europea i la liquidació de costos entre ells, ha fet necessari recordar el concepte esmentat, ja existent en el nostre Sistema Nacional de Salut, de manera que aquest accés es garanteixi dins d'unes normes clares respecte als drets que assisteixen les persones en les diferents situacions en què es poden trobar.

El Reial decret llei 16/2012, de 20 d'abril, de mesures urgents per garantir la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i la seguretat de les seves prestacions, ha permès, mitjançant la modificació de la Llei 16/2003, de 28 de maig, superar un buit normatiu que posava en risc la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut, completant el marc normatiu vigent i establint un règim jurídic més adequat que permet definir els supòsits d'accés al dret a l'assistència sanitària pública, a través de les figures de l'assegurat i del beneficiari, i regular un mecanisme de reconeixement d'aquesta condició que sigui aplicable tant als espanyols com als ciutadans d'altres nacionalitats.

De conformitat amb l'habilitació per al desplegament reglamentari continguda a la disposició final segona del dit Reial decret llei, així com de la previsió que conté l'article 3.3 de la Llei 16/2003, de 28 de maig, resulta necessari desplegar reglamentàriament la norma esmentada.

Per tant, aquest Reial decret regula la condició de persona assegurada i de beneficiària d'aquesta als efectes del dret a l'assistència sanitària a Espanya, amb càrrec a fons públics, a través del Sistema Nacional de Salut.

Juntament amb això, mitjançant la present norma s'estableix el procediment per al reconeixement de la condició de persona assegurada i beneficiària per l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, l'Institut Social de la Marina, i es regula igualment el control i l'extinció d'aquesta condició als efectes del dret a l'assistència sanitària pública.

Així, de conformitat amb el que estableixen aquest Reial decret i les normes legals avantdites, totes les persones que tinguin la condició d'assegurades o de beneficiàries tindran garantida l'assistència sanitària a Espanya, amb càrrec a fons públics, a través del Sistema Nacional de Salut, assistència que les administracions sanitàries competents fan efectiva mitjançant l'expedició de la targeta sanitària individual.

Aquesta regulació es completa amb set disposicions addicionals que regulen supòsits especials de prestació d'assistència sanitària com són els relatius als espanyols d'origen retornats i residents a l'exterior desplaçats temporalment a Espanya, a l'aplicació de reglaments comunitaris i convenis internacionals, al conveni especial de prestació d'assistència sanitària, als sol·licitants de protecció internacional, a les víctimes de tràfic d'éssers humans en període de restabliment i reflexió i a les persones amb discapacitat. Finalment, la disposició addicional setena recull les particularitats dels règims especials de Seguretat Social de funcionaris públics, civils i militars, gestionats per les mutualitats administratives als quals correspon el reconeixement de la condició de mutualista o de beneficiari del seu col·lectiu protegit, d'acord amb la seva normativa especial.

D'altra banda, es modifica el Reial decret 240/2007, de 16 de febrer, sobre entrada, lliure circulació i residència a Espanya de ciutadans dels estats membres de la Unió Europea i d'altres estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu, a fi d'incloure-hi un nou article 9 bis a l'efecte de regular la comprovació del manteniment de les condicions que permeten gaudir a aquests ciutadans del dret de residència, en línia amb el que assenyala l'article 14 de la Directiva 2004/38/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004.

Finalment, aquesta norma deroga expressament diverses disposicions normatives, entre les quals hi ha el Reial decret 1088/1989, de 8 de setembre, pel qual s'estén la cobertura de l'assistència sanitària de la Seguretat Social a les persones sense recursos econòmics suficients; el Decret 1075/1970, de 9 d'abril, sobre assistència sanitària als treballadors espanyols emigrants i als seus familiars residents en territori nacional i la seva normativa de desplegament, i el Decret 2766/1967, de 16 de novembre, pel qual es dicten normes sobre prestacions d'assistència sanitària i ordenació dels serveis mèdics en el règim general de la Seguretat Social, llevat de l'apartat dos de l'article sisè, que manté la vigència.

En el procés d'elaboració d'aquest Reial decret han estat consultades les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla, la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i el Consell de Consumidors i Usuaris. Així mateix, ha emès el seu informe preceptiu l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, la Comissió Interministerial d'Estrangeria i el Fòrum per a la integració social dels immigrants, i ha rebut l'informe de la Comissió interministerial per a l'estudi dels assumptes amb transcendència pressupostària per a l'equilibri financer del Sistema Nacional de Salut o implicacions econòmiques significatives, el Comitè Consultiu del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut i el Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut.

En virtut d'això, a proposta de la ministra de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, amb l'aprovació prèvia del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 3 d'agost de 2012,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte la regulació de la condició d'assegurat i de beneficiari d'aquest als efectes de l'assistència sanitària a Espanya, amb càrrec a fons públics, a través del Sistema Nacional de Salut, així com la regulació del reconeixement, el control i l'extinció d'aquesta condició.

Article 2. *De la condició d'assegurat.*

1. Als efectes del que disposa aquest Reial decret, són persones que tenen la condició d'assegurades les següents:

a) Les que estiguin compreses en algun dels supòsits que preveu l'article 3.2 de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, que són els següents:

1r Ser treballador per compte d'altri o per compte propi, afiliat a la Seguretat Social i en situació d'alta o assimilada a la d'alta.

2n Tenir la condició de pensionista del sistema de la Seguretat Social.

3r Ser perceptor de qualsevol altra prestació periòdica de la Seguretat Social, com la prestació i el subsidi per desocupació o altres de naturalesa similar.

4t Haver esgotat la prestació o el subsidi per desocupació o altres prestacions de naturalesa similar i trobar-se en situació de desocupació, i no acreditar la condició d'assegurat per qualsevol altre títol. Aquest supòsit no és aplicable a les persones a què es refereix l'article 3 ter de la Llei 16/2003, de 28 de maig.

b) Les no compreses a l'apartat anterior ni a l'article 3 d'aquest Reial decret que, no tenint ingressos superiors en còmput anual a cent mil euros ni cobertura obligatòria de la prestació sanitària per una altra via, es trobin en algun dels supòsits següents:

1r Tenir nacionalitat espanyola i residir en territori espanyol.

2n Ser nacionals d'algun Estat membre de la Unió Europea, de l'Espai Econòmic Europeu o de Suïssa i estar inscrits en el Registre central d'estrangers.

3r Ser nacionals d'un país diferent dels esmentats als apartats anteriors, o apàtrides, i titulars d'una autorització per residir en territori espanyol, mentre aquesta es mantingui vigent en els termes previstos a la seva normativa específica.

2. Els menors d'edat subjectes a tutela administrativa sempre tenen la consideració de persones assegurades, excepte en els casos que preveu l'article 3 ter de la Llei 16/2003, de 28 de maig.

3. Per a l'aplicació del límit d'ingressos que preveu l'apartat 1.b) es tenen en compte els ingressos íntegres obtinguts per rendiments del treball, del capital, d'activitats econòmiques i per guanys patrimonials. A aquests efectes, en el cas que s'hagi presentat la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques aplicat en territori espanyol, es té en compte la suma de l'import de les bases liquidables de l'impost esmentat.

Per a l'aplicació del límit d'ingressos que regula aquest apartat es pren com a referència l'últim exercici fiscal per als períodes compresos entre l'1 de novembre de l'any següent a l'exercici esmentat i el 31 d'octubre posterior.

En tot cas, s'entén que no superen el límit d'ingressos assenyalat a l'apartat 1.b) els contribuents que, d'acord amb la normativa reguladora de l'impost sobre la renda de les persones físiques, no estiguin obligats a declarar per aquest impost.

4. No té la consideració de cobertura obligatòria de la prestació sanitària a la qual es refereix l'apartat 1.b) la prevista normativament per a la cobertura, a través d'assegurances obligatòries especials, de riscos per a la salut derivats d'activitats concretes exercides per la persona assegurada, concertades o bé per si mateixa o bé a través d'un tercer.

Tampoc no té aquesta consideració el fet d'estar enquadrat en una mutualitat de previsió social alternativa al règim corresponent del sistema de la Seguretat Social.

Article 3. De la condició de beneficiari d'una persona assegurada.

1. Als efectes del que disposa aquest Reial decret, són persones que tenen la condició de beneficiàries d'un assegurat les que, complint els requisits a què es refereixen els apartats següents, es trobin en alguna de les situacions següents:

a) Ser cònjuge de la persona assegurada o conviure amb ella amb una relació d'afectivitat anàloga a la conjugal, i constituir una parella de fet.

b) Ser excònjuge, o estar separat judicialment, en els dos casos a càrrec de la persona assegurada perquè té dret a percebre una pensió compensatòria per part d'aquesta.

c) Ser descendent, o persona assimilada a aquest, de la persona assegurada o del seu cònjuge, encara que estigui separat judicialment, del seu excònjuge a càrrec o de la seva parella de fet, en els dos casos a càrrec de l'assegurat i menor de 26 anys o, en cas que sigui més gran d'aquesta edat, tenir una discapacitat reconeguda en un grau igual o superior al 65%.

Tenen la consideració de persones assimilades als descendents les següents:

1r Els menors subjectes a la tutela o a l'acolliment legal d'una persona assegurada, del seu cònjuge, encara que estigui separat judicialment, o de la seva parella de fet, així com del seu excònjuge a càrrec quan, en aquest últim cas, la tutela o l'acolliment s'hagin produït abans del divorci o de la nul·litat matrimonial. No obstant això, els menors subjectes a tutela administrativa es regeixen pel que disposa l'article 2.2.

2n Les germanes i els germans de la persona assegurada.

2. Als efectes que preveu l'apartat 1.c), s'entén que els descendents i les persones assimilades a ells són a càrrec d'una persona assegurada si conviuen amb aquesta i en depenen econòmicament.

A aquests efectes, s'ha de tenir en compte el següent:

a) Es considera que els menors d'edat no emancipats es troben sempre a càrrec de la persona assegurada.

b) Es considera que, en els casos de separació per raó de feina, estudis o circumstàncies similars, hi ha convivència amb la persona assegurada.

c) Es considera que els majors d'edat i els menors emancipats no depenen econòmicament de la persona assegurada si tenen uns ingressos anuals, computats en la forma que assenyala l'article 2.3, que superin el doble de la quantia de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM), també en còmput anual.

3. Totes les persones a les quals es refereixen els apartats anteriors tenen la consideració de beneficiàries sempre que compleixin els requisits següents:

a) No tenir la condició de persones assegurades sobre la base de l'article 2.1.a).

b) Tenir residència autoritzada i efectiva a Espanya, excepte en el cas de les persones que es desplacin temporalment a Espanya i estiguin a càrrec de treballadors traslladats per la seva empresa fora del territori espanyol, sempre que aquests estiguin en situació assimilada a la d'alta i cotitzin en el règim de Seguretat Social espanyol corresponent.

4. Les persones que reuneixin els requisits exigits per tenir la condició de beneficiàries d'acord amb aquest article no poden accedir a la condició d'assegurades de l'article 2.1.b) mentre segueixin complint els requisits esmentats.

5. Quan una persona pugui tenir la condició de beneficiària de dues o més persones assegurades, només es pot reconèixer aquesta condició per una d'elles i, en tot cas, preval la condició de beneficiària d'una persona assegurada de l'article 2.1.a).

Article 4. *Reconeixement de la condició d'assegurat o de beneficiari.*

1. El reconeixement de la condició de persona assegurada o beneficiària correspon a l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, a l'Institut Social de la Marina, a través de les seves direccions provincials, i es fa d'ofici o prèvia sol·licitud de l'interessat, segons els casos.

2. El reconeixement d'ofici de la condició de persona assegurada o beneficiària es fa en els casos que preveu l'article 5 com a conseqüència d'estar en poder de l'Administració totes les dades necessàries per efectuar el reconeixement.

3. El reconeixement de la condició de persona assegurada o beneficiària es fa a sol·licitud de l'interessat en els casos previstos i en la forma establerta a l'article 6.

4. Una vegada reconeguda per l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, per l'Institut Social de la Marina la condició de persona assegurada o beneficiària, el dret a l'assistència sanitària el fan efectiu les administracions sanitàries competents que han de facilitar l'accés dels ciutadans a les prestacions d'assistència sanitària mitjançant l'expedició de la targeta sanitària individual.

Article 5. *Reconeixement d'ofici de la condició d'assegurat o de beneficiari.*

1. El reconeixement d'ofici de la condició de persona assegurada es fa de forma automàtica, amb la comprovació prèvia del compliment dels requisits que estableix l'article 2, en el cas de:

- a) Persones compreses a l'article 2.1.a).
- b) Persones compreses a l'article 2.1.b) que, a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, ja disposaven d'una targeta sanitària individual del Sistema Nacional de Salut com a titulars, incloses les que l'hagin obtingut a l'empara del que disposa el Reial decret 1088/1989, de 8 de setembre, pel qual s'estén la cobertura de l'assistència sanitària de la Seguretat Social a les persones sense recursos econòmics suficients.
- c) Persones de més de 26 anys que, a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, ja disposaven d'una targeta sanitària individual del Sistema Nacional de Salut com a beneficiàries d'una persona assegurada i estiguin compreses en algun dels supòsits de l'article 2.1.b).

2. El reconeixement d'ofici de la condició de persona beneficiària es fa de forma automàtica, amb la comprovació prèvia del compliment dels requisits que estableix l'article 3, en el cas de persones que a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret ja tenien la condició de beneficiàries d'alguna de les persones compreses a l'apartat anterior.

Article 6. *Reconeixement de la condició d'assegurat o de beneficiari prèvia sol·licitud de l'interessat.*

1. En els supòsits no previstos a l'article anterior, el reconeixement de la condició de persona assegurada o beneficiària requereix la presentació d'una sol·licitud dels interessats adreçada a la direcció provincial de l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, de l'Institut Social de la Marina, corresponent al seu domicili.

La sol·licitud ha de contenir les dades que preveu l'article 70 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i ha d'anar acompanyada, quan escaigui, de l'original o còpia compulsada dels documents esmentats als apartats següents, que, en el cas que els hagin expedit autoritats estrangeres, s'han de presentar degudament legalitzats.

Aquesta sol·licitud es pot presentar en qualsevol dels llocs indicats a l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, o en la forma que preveu l'article 6.1 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics.

Si la sol·licitud no reuneix els requisits exigits, s'ha de requerir l'interessat perquè, en un termini de deu dies, solucioni la falta o aporti els documents preceptius, amb indicació

que, si no ho fa, se'l tindrà per desistit de la seva petició, prèvia resolució que ha de ser dictada en els termes que preveu l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

2. A la sol·licitud de reconeixement de la condició de persona assegurada s'hi ha d'adjuntar la documentació següent, segons els casos:

- a) En el cas de ciutadans espanyols, el document nacional d'identitat en vigor.
- b) En el cas de persones que no tinguin nacionalitat espanyola:

1r Document nacional d'identitat o passaport en vigor, i certificat d'inscripció en el Registre central d'estrangers per als ciutadans dels estats membres de la Unió Europea, d'altres estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu o de Suïssa.

2n Document nacional d'identitat o passaport en vigor, i targeta de residència de familiar de ciutadà de la Unió Europea per als familiars de ciutadans dels estats membres de la Unió Europea, d'altres estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu o de Suïssa.

3r Per a les altres persones que no tinguin nacionalitat espanyola, passaport en vigor i targeta d'identitat d'estranger que acrediti la titularitat d'una autorització per residir a Espanya o, en cas que no tinguin obligació d'obtenir aquesta targeta, l'autorització per residir a Espanya en què consti el número d'identitat d'estranger corresponent.

c) Certificat d'empadronament al municipi de residència del sol·licitant.

d) En el cas de persones que no siguin contribuents de l'impost sobre la renda de les persones físiques, una declaració responsable de no superar el límit d'ingressos que preveu l'article 2.1 b), acompanyada, per a les persones que no tinguin nacionalitat espanyola, d'un certificat expedit per l'administració tributària de l'Estat en què hagin tingut l'última residència acreditatiu de no superar aquest límit d'ingressos segons la declaració presentada a l'Estat esmentat per un impost equivalent a l'impost sobre la renda de les persones físiques. No obstant això, els apàtrides no estan obligats a presentar aquest últim certificat.

e) Declaració responsable de no tenir cobertura obligatòria de la prestació sanitària per una altra via, acompanyada, si s'escau, d'un certificat emès per la institució competent en matèria de seguretat social o d'assistència sanitària del país de procedència de l'interessat acreditatiu del fet que no és procedent l'exportació del dret a la prestació d'assistència sanitària a Espanya. Tanmateix, els apàtrides no estan obligats a presentar aquest últim certificat.

f) Resolució de la declaració de desemparament en el cas de menors subjectes a tutela administrativa.

No és necessari aportar els documents esmentats als paràgrafs a) i c) anteriors quan els interessats prestin el seu consentiment perquè les dades d'identitat, domicili i residència puguin ser consultades per l'Administració a través dels sistemes de verificació de dades d'identitat i de residència.

3. A la sol·licitud de reconeixement de la condició de persona beneficiària s'hi ha d'adjuntar, a més dels documents que preveuen els paràgrafs a), b) i c) de l'apartat anterior que corresponguin, la documentació següent, segons els casos:

a) Llibre de família o certificat de la inscripció del matrimoni per acreditar la condició de cònjuge de la persona assegurada.

b) Certificació de la inscripció en algun dels registres públics existents o, si no, el document públic corresponent per acreditar l'existència d'una parella de fet.

c) Document acreditatiu de la condició d'excònjuge o de separat judicialment de la persona assegurada, així com el del seu dret a percebre una pensió compensatòria per part d'aquesta última.

d) Llibre de família o certificat de naixement per acreditar la condició de descendent de la persona assegurada o del seu cònjuge, excònjuge a càrrec o parella de fet i, a més,

el certificat de reconeixement del grau de discapacitat per als que, tenint més de 26 anys, tinguin una discapacitat en grau igual o superior al 65 per 100.

e) Document acreditatiu de la tutela o de l'acolliment acordat per l'autoritat competent per acreditar la condició de menor tutelat o acollit legalment per la persona assegurada, pel seu cònjuge, excònjuge a càrrec o parella de fet.

f) Llibre de família o document equivalent per acreditar la condició de germana o germà de la persona assegurada.

g) Declaració responsable de no tenir uns ingressos anuals que superin el doble de la quantia de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM), també en còmput anual.

No és necessari aportar els documents esmentats als paràgrafs a) i c) de l'apartat 2 quan els interessats prestin el seu consentiment perquè les dades d'identitat, domicili i residència puguin ser consultades per l'Administració a través dels sistemes de verificació de dades d'identitat i de residència.

4. La direcció provincial corresponent de l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, de l'Institut Social de la Marina, ha de dictar resolució expressa i notificar en el termini de 30 dies, comptats des de l'endemà de la recepció de la sol·licitud, el reconeixement o la denegació de la condició de persona assegurada o beneficiària en els casos a què es refereix aquest article.

Transcorregut el termini de 30 dies a què es refereix el paràgraf anterior sense que s'hagi dictat i notificat resolució expressa, la sol·licitud s'ha d'entendre desestimada de conformitat amb el que disposa l'apartat 3 de la disposició addicional vint-i-cinquena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

Les resolucions, expresses o presumptes, dictades per l'entitat gestora són recurribles en la forma que preveu l'article 71 de la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social.

Article 7. *De l'extinció de la condició d'assegurat o de beneficiari.*

1. La condició de persona assegurada s'extingeix pels motius següents:

a) Perquè ha deixat de complir les condicions establertes a l'article 2.

En aquest cas, la condició de persona assegurada s'extingeix el primer dia del segon mes següent a aquell en què es doni la causa extintiva, llevat que es tracti de la superació del límit d'ingressos a què es refereix l'article 2, cas en què l'extinció de la condició de persona assegurada es produeix amb efectes del dia 1 de gener de l'any següent a aquell en què es produeixi aquell fet.

L'extinció de la condició de persona assegurada en aquest supòsit també comporta la de les persones que en són beneficiàries.

b) Per mort.

2. La condició de beneficiari d'una persona assegurada s'extingeix pels motius següents:

a) Perquè ha deixat de complir les condicions establertes a l'article 3.

No obstant això, el fet de deixar de residir en territori espanyol no comporta la pèrdua de la condició de persona beneficiària quan ho estableixin així les normes internacionals en matèria de seguretat social que siguin aplicables.

En aquest cas, la condició de persona beneficiària s'extingeix el primer dia del segon mes següent a aquell en què es doni la causa extintiva.

b) Perquè ha passat a tenir la condició de persona assegurada de l'article 2.1.a). En aquest supòsit, la condició de persona beneficiària s'extingeix el dia en què s'adquireixi la condició de persona assegurada. Si, posteriorment, es perd la condició de persona assegurada però es continuen reunint els requisits que preveu l'article 3 per tenir la

condició de persona beneficiària, el reconeixement d'aquesta última condició té efectes des de l'endemà del dia en què s'extingeixi la condició de persona assegurada.

c) Per mort.

Article 8. *Comunicació i control de les circumstàncies modificatives o extintives de la condició d'assegurat o de beneficiari.*

1. El reconeixement de la variació o extinció de la condició de persona assegurada o beneficiària correspon a l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, a l'Institut Social de la Marina, a través de les seves direccions provincials.

2. La modificació de qualsevol circumstància que afecti la condició de persona assegurada o beneficiària s'ha de posar en coneixement de l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, de l'Institut Social de la Marina, mitjançant comunicació de l'interessat adreçada a la direcció provincial corresponent al seu domicili, en el termini màxim d'un mes a comptar del moment en què s'hagi produït la modificació i en la forma que preveu l'article 6.1.

L'obligació de l'interessat de comunicar la modificació de les circumstàncies que afectin la condició de persona assegurada o beneficiària s'entén sense perjudici dels controls que pugui portar a terme l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, l'Institut Social de la Marina als efectes de reconèixer la variació o l'extinció d'aquesta condició.

3. L'incompliment per l'interessat de l'obligació de comunicar tota modificació que es produeixi en alguna de les circumstàncies que puguin donar lloc a la variació o extinció de la condició de persona assegurada o beneficiària, així com una comunicació inexacta o fraudulenta d'aquestes, no impedeix que la variació o extinció operi amb efectes retroactius des del moment en què aquesta hauria d'haver produït efectes i comporta l'obligació de l'interessat de reintegrar, quan sigui procedent, al servei públic de salut o a l'Institut Nacional de Gestió Sanitària el cost de les prestacions obtingudes indegudament.

Article 9. *Protecció de dades de caràcter personal i cessió de dades.*

De conformitat amb el que disposa l'article 3 bis de la Llei 16/2003, de 28 de maig, l'Institut Nacional de la Seguretat Social i, si s'escau, l'Institut Social de la Marina poden obtenir dels òrgans de les administracions públiques que siguin competents en cada cas les dades necessàries per poder verificar que concorren els requisits exigits per tenir la condició de persona assegurada o beneficiària, així com, en els termes que preveu l'article 94 ter de la Llei 29/2006, de 26 de juliol, de garanties i ús racional dels medicaments i productes sanitaris, les dades que siguin necessàries per determinar el nivell d'aportació de cada una d'elles a la prestació farmacèutica. La comunicació d'aquestes dades no requereix el consentiment dels interessats.

De la mateixa manera, l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, l'Institut Social de la Marina han de comunicar diàriament al Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, sense necessitat de demanar el consentiment a l'interessat, les dades relatives al reconeixement, variació i extinció de la condició de persona assegurada o beneficiària, així com la participació que els correspongui en la prestació farmacèutica i el seu límit d'aportació, si s'escau. El mateix departament ministerial ha de comunicar, al seu torn i amb la mateixa freqüència, aquestes dades a l'Institut Nacional de Gestió Sanitària i als serveis públics de salut corresponents al domicili on els interessats estiguin empadronats a fi de fer efectiu l'accés a les prestacions d'assistència sanitària pública mitjançant l'expedició de la targeta sanitària individual.

Disposició addicional primera. *Assistència sanitària per a espanyols d'origen retornats i residents a l'exterior desplaçats temporalment a Espanya.*

1. De conformitat amb el que estableix la disposició addicional primera del Reial decret llei 16/2012, de 20 d'abril, de mesures urgents per garantir la sostenibilitat del

Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i la seguretat de les seves prestacions, l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics, a través del Sistema Nacional de Salut, per a espanyols d'origen retornats i pensionistes espanyols d'origen residents a l'exterior desplaçats temporalment a Espanya es continua regint per la Llei 40/2006, de 14 de desembre, de l'Estatut de la ciutadania espanyola a l'exterior, i el Reial decret 8/2008, d'11 de gener, pel qual es regula la prestació per raó de necessitat a favor dels espanyols residents a l'exterior i retornats.

2. Els treballadors per compte d'altri espanyols d'origen que no resideixin en estats membres de la Unió Europea, ni en estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu ni a Suïssa que es desplacin temporalment a Espanya tenen dret a l'assistència sanitària a Espanya, amb càrrec a fons públics, a través del Sistema Nacional de Salut quan, d'acord amb les disposicions de Seguretat Social espanyola, les de l'Estat de procedència o les normes o convenis internacionals de Seguretat Social establerts a l'efecte, no tinguin prevista aquesta cobertura.

Disposició addicional segona. *Assistència sanitària en aplicació de reglaments comunitaris i convenis internacionals.*

1. Les persones amb dret a assistència sanitària en aplicació dels reglaments comunitaris de coordinació de sistemes de Seguretat Social o dels convenis bilaterals que compreguin la prestació d'assistència sanitària, hi tenen accés, sempre que resideixin en territori espanyol o durant els seus desplaçaments temporals a Espanya, en la forma, extensió i condicions establerts a les disposicions comunitàries o bilaterals indicades.

2. En cap cas tenen la consideració d'estrangers no registrats ni autoritzats com a residents a Espanya als efectes que preveu l'article 3 ter de la Llei 16/2003, de 28 de maig, els nacionals dels estats membres de la Unió Europea, de l'Espai Econòmic Europeu o de Suïssa que es trobin en la situació d'estada inferior a tres mesos regulada a l'article 6 del Reial decret 240/2007, de 16 de febrer, sobre entrada, lliure circulació i residència a Espanya de ciutadans dels estats membres de la Unió Europea i d'altres estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu.

Disposició addicional tercera. *Conveni especial de prestació d'assistència sanitària.*

1. Als efectes del que disposa l'article 3.5 de la Llei 16/2003, de 28 de maig, poden obtenir la prestació d'assistència sanitària mitjançant el pagament de la corresponent contraprestació o quota derivada de la subscripció d'un conveni especial les persones que, no tenint la condició d'assegurades o beneficiàries, no tinguin accés a un sistema de protecció sanitària pública per qualsevol altre títol.

2. Mitjançant una ordre de la persona titular del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat s'han de determinar els requisits bàsics dels convenis especials de prestació d'assistència sanitària esmentats.

Disposició addicional quarta. *Prestació d'assistència sanitària per a sol·licitants de protecció internacional.*

Els sol·licitants de protecció internacional la permanència a Espanya dels quals hagi estat autoritzada per aquest motiu han de rebre, mentre estiguin en aquesta situació, l'assistència sanitària necessària, que ha d'incloure les cures d'urgència i el tractament bàsic de les malalties. Així mateix, s'ha de proporcionar l'atenció necessària, mèdica o d'un altre tipus, als sol·licitants de protecció internacional amb necessitats particulars.

Disposició addicional cinquena. *Prestació d'assistència sanitària per a víctimes de tràfic d'éssers humans en període de restabliment i reflexió.*

Les víctimes de tràfic d'éssers humans l'estada temporal a Espanya de les quals hagi estat autoritzada durant el període de restabliment i reflexió han de rebre, mentre estiguin en aquesta situació, l'assistència sanitària necessària, que ha d'incloure les cures

d'urgència i el tractament bàsic de les malalties. Així mateix, s'ha de proporcionar l'atenció necessària, mèdica o d'un altre tipus, a les víctimes de tràfic d'éssers humans amb necessitats especials.

Disposició addicional sisena. *Assistència sanitària a les persones amb discapacitat.*

En relació amb l'assistència sanitària a les persones amb discapacitat segueix sent aplicable el que disposa la Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids, i el Reial decret 383/1984, d'1 de febrer, pel qual s'estableix i es regula el sistema especial de prestacions socials i econòmiques previst a la Llei esmentada.

Disposició addicional setena. *Règims especials de funcionaris.*

1. Les persones que tenen la condició de mutualista o beneficiari dels règims especials de la Seguretat Social gestionats per la Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat, l'Institut Social de les Forces Armades i la Mutualitat General Judicial mantenen el règim de cobertura obligatòria de la prestació sanitària d'acord amb la normativa especial reguladora de cada mutualitat que, així mateix, determina el seu respectiu col·lectiu protegit, inclosos els funcionaris que hagin ingressat en qualsevol administració pública després de l'1 de gener de 2011 en cossos que formin part del camp d'aplicació del mutualisme. Aquests funcionaris mantindran la condició de mutualistes quan passin a la situació de pensionistes.

2. El reconeixement i control de la condició de mutualista o beneficiari correspon a cada mutualitat, d'acord amb la seva normativa específica, així com a la respectiva estructura organitzativa.

3. Les mutualitats i l'Institut Nacional de la Seguretat Social o, si s'escau, l'Institut Social de la Marina han d'establir els mecanismes de col·laboració i coordinació necessaris per evitar la duplicitat de drets propis o derivats quan aquests siguin incompatibles, i també per assegurar l'accés al sistema sanitari públic al col·lectiu mutualista que hagi optat per aquesta modalitat d'assistència sanitària.

Disposició transitòria única. *Règim transitori d'accés a l'assistència sanitària a Espanya.*

Les persones que, abans de l'entrada en vigor del Reial decret llei 16/2012, de 20 d'abril, tenien accés a l'assistència sanitària a Espanya i no estiguin compreses en algun dels supòsits de l'article 5.1 d'aquest Reial decret, o no en siguin beneficiàries, o no estiguin assegurades en aplicació de reglaments comunitaris o convenis bilaterals, poden continuar accedint-hi fins al dia 31 d'agost de 2012 sense necessitat d'acreditar la condició d'assegurades o de beneficiàries d'aquestes en els termes que preveu aquest Reial decret.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin a aquest Reial decret i, en particular, les següents:

a) Decret 2766/1967, de 16 de novembre, pel qual es dicten normes sobre prestacions d'assistència sanitària i ordenació dels serveis mèdics en el règim general de la Seguretat Social, llevat de l'apartat dos de l'article sisè, que es manté vigent.

b) Decret 1075/1970, de 9 d'abril, sobre assistència sanitària als treballadors espanyols emigrants i als seus familiars residents en territori nacional, i la seva normativa de desplegament.

c) Reial decret 1088/1989, de 8 de setembre, pel qual s'estén la cobertura de l'assistència sanitària de la Seguretat Social a les persones sense recursos econòmics suficients.

d) Ordre de 13 de novembre de 1989, de desplegament del Reial decret 1088/1989, de 8 de setembre, de l'extensió de l'assistència sanitària de la Seguretat Social a les persones sense recursos econòmics suficients.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposen les regles 16a i 17a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació general de la sanitat i de règim econòmic de la Seguretat Social, respectivament. Se n'exceptua la disposició final segona, per la qual s'incorpora al dret espanyol l'article 14 de la Directiva 2004/38/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, relativa al dret dels ciutadans de la Unió i dels membres de les seves famílies a circular i residir lliurement en el territori dels estats membres.

Disposició final segona. *Modificació del Reial decret 240/2007, de 16 de febrer, sobre entrada, lliure circulació i residència a Espanya de ciutadans dels estats membres de la Unió Europea i d'altres estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu.*

S'introdueix un nou article 9 bis en el Reial decret 240/2007, de 16 de febrer, sobre entrada, lliure circulació i residència a Espanya de ciutadans dels estats membres de la Unió Europea i d'altres estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu, amb la redacció següent:

«Article 9 bis. *Manteniment del dret de residència.*

1. Els ciutadans dels estats membres de la Unió Europea i d'altres estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu i els membres de les seves famílies gaudeixen del dret de residència que estableixen els articles 7, 8 i 9 mentre compleixin les condicions que s'hi preveuen.

En casos específics en què hi hagi dubtes raonables quant al compliment, per part d'un ciutadà d'algun Estat membre de la Unió Europea o d'un altre Estat part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu o dels membres de la seva família, de les condicions establertes als articles 7, 8 i 9, els òrgans competents poden comprovar si es compleixen les condicions esmentades. La comprovació no s'ha de portar a terme sistemàticament.

2. El recurs a l'assistència social a Espanya d'un ciutadà d'algun Estat membre de la Unió Europea o d'un altre Estat part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu o d'un membre de la seva família no té per conseqüència automàtica una mesura d'expulsió.

3. No obstant el que disposen els apartats anteriors i sense perjudici de les disposicions del capítol VI d'aquest Reial decret, en cap cas es pot adoptar una mesura d'expulsió contra ciutadans dels estats membres de la Unió Europea o d'altres estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu o membres de la seva família si:

- a) són treballadors per compte d'altri o per compte propi; o,
- b) han entrat en territori espanyol per buscar feina. En aquest cas, no poden ser expulsats mentre puguin demostrar que continuen buscant feina i que tenen possibilitats reals de ser contractats.»

Disposició final tercera. *Facultats de desplegament i aplicació.*

Es faculta les persones titulars dels ministeris de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat i d'Ocupació i Seguretat Social per dictar, en l'àmbit de les seves respectives competències, les disposicions necessàries per al desplegament i l'aplicació del que preveu aquest Reial

decret, sense perjudici del que estableix la disposició final segona del Reial decret 240/2007, de 16 de febrer.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 3 d'agost de 2012.

JUAN CARLOS R.

La ministra de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat,
ANA MATO ADROVER